

Gemeentelijke exploitatie asielopvang voorlopig onmogelijk

 Nieuws

Gerelateerde onderwerpen

[Asiel tot integratie](#), [Asielopvang](#)

vrijdag 20 december 2024

Het is voorlopig niet mogelijk om als gemeente zelf een opvanglocatie voor asielzoekers te exploiteren. Dat staat in de beantwoording van vragen die de VNG hierover in juli aan de minister van Asiel en Migratie stelde.

[Lees hier de antwoordbrief van het ministerie van Asiel en Migratie \(pdf, 87 kB\).](#)

Bij inwerkingtreding van de Spreidingswet is regelgeving gepubliceerd waarin staat dat asielopvang ook onder verantwoordelijkheid van het college kan worden geëxploiteerd. De VNG vraagt al [geruime tijd aandacht](#) voor een nadere uitwerking van de kaders. Helaas blijkt nu dat enkele van de aandachtspunten waar we in onze brief op wezen, inderdaad grote obstakels vormen

Juridische analyse

Uit een juridische analyse van het ministerie van A&M blijkt dat óf het COA óf het college eindverantwoordelijk is voor de exploitatie. Het gaat dan om de volledige materiële én immateriële exploitatie. Een gedeelde verantwoordelijkheid is juridisch niet mogelijk.

Dit betekent dat gemeenten die zelf exploiteren *alle* taken die het COA normaliter uitvoert op zich moeten nemen, inclusief de toegang tot medische zorg, contact met de ketenpartners en de uitvoering van de RVA en de REBA.

Uit nadere bestudering door het ministerie van A&M, in samenwerking met het COA en de VNG, blijkt dat dit momenteel niet mogelijk is. Dit komt met name doordat enkele juridische grondslagen ontbreken. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- een juridische basis voor gegevensuitwisseling met ketenpartners en om een grondslag voor toezicht door de Inspectie Justitie en Veiligheid.

- praktische belemmeringen, zoals gebrek aan toegang tot de informatiesystemen van de landelijke organisaties in de migratieketen.

Duurzame gemeentelijke opvang

Momenteel wordt in een aantal gemeenten al opvang geboden in de vorm van Tijdelijke Gemeentelijke Opvang (TGO). Het COA draagt in deze variant de eindverantwoordelijkheid en organiseert onder meer de toegang tot zorg en het contact met de ketenpartners. Gemeenten voeren (deels) het dagelijks beheer en de begeleiding op de locatie uit. Een aantal gemeenten heeft aangegeven deze variant te waarderen, omdat ze daardoor een nauwere betrokkenheid bij de opvang hebben. Momenteel verkent het COA of het mogelijk is het TGO-concept uit te werken tot een meer duurzame opvangvorm.

Gemiste kans

De VNG heeft bij het ministerie aangegeven teleurgesteld te zijn over de late beantwoording en het feit dat gemeentelijke exploitatie vooralsnog niet mogelijk blijkt. Dit vinden wij een gemiste kans, omdat het mogelijkheden kan bieden voor meer gemeentelijke regie op de opvang, voor kleinschaligheid en voor het stimuleren van participatie.

Verder onderzoeken

De afspraak is de komende tijd te onderzoeken hoe gemeentelijke exploitatie alsnog mogelijk gemaakt kan worden. Daarnaast wordt het concept voor 'duurzame gemeentelijke opvang' onder verantwoordelijkheid van het COA verder verkend. Voor beide varianten geldt dat ook de financiële kaders nog moeten worden vormgegeven.